

Sirppihuurresammal

Klotuffmossa
Palustriella falcata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Sirppihuurresammal on tiheinä vihreinä–kellanvihreinä mätäinä tai peitteinä kasvava suurikokoinen lehtisammal. Verso on harvaan ja epäsäännöllisesti haarainen. Lehdet ovat tyveltä leveän kolmiomaisia tai puikeita, käyriä ja niiden kärki on pitkä. Lehdissä on voimakkaita pitkittäispoimuja. Keski-suoni on vahva ja pitkä. Sirppihuurresammal muistuttaa muita huurresammalia (*Palustriella spp.*) ja on niistä varmasti erotettavissa ainoastaan mikroskooppisten tuntomerkkien perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Sirppihuurresammal on kalkinvaatijalaji, joka elää kalkkipitoisissa lähteiköissä, lähteisillä letoilla, lettorämeillä lähteen-silmissä, tihkupinnoilla, puroissa ja lähdevetisissä ojissa kivillä. Sirppihuurresammalta esiintyy pohjoisen lettoalueilla ja kalkkituntureilla paikoittaisena. Eniten esiintymiä on Enontekiöllä, Lapin kolmiossa ja Kuusamossa. Eteläisemmässä Suomessa laji on harvinainen.

Nykytila ja uhkatekijät

Sirppihuurresammalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet vesirakentamisen ja ojitusten takia. Samalta uhkaa lisäksi muu rakentaminen. Heikoin tilanne on eteläisessä Suomessa. Puolet sirppihuurresammalen nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Sirppihuurresammalen esiintymä lähiympäristöineen tulisi jättää hakkuiden, ojitusten ja muiden kasvupaikkaa kuivattavien toimenpiteiden ulkopuolelle. Monet sammalen kasvupaikoista ovat metsälain arvokkaita elinympäristöjä (lähteiden ja purojen välittömät lähiympäristöt, letot Lapin läänin eteläpuolella). Lähteet ovat lisäksi vesilain mukaisia arvokkaita kohteita. Monet ovat myös METSO-ohjelman elinympäristöjä (rehevät suot), mutta merkittävä osa sijaitsee METSO-alueen pohjoispuolella.

Lähteet

- Atherton, I., Bosanquet, S. & Lawley, M. (toim.) 2010. Mosses and Liverworts of Britain and Ireland – a field guide. British Bryological Society, 856 s. Verkkojulkaisuna: <http://www.bbsfieldguide.org.uk/> [Viitattu 11.11.2011.]
- Hedenäs, L. 2003. The European species of the Calliargon-Scorpidium-Drepanocladus complex. Including some related similar species. *Meylania* vol. 28. 116 s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Jouko Rikkinen